Святочны бібліябум: пешшу па выставах

Кожны год 15 верасня супрацоўнікі бібліятэк, а з імі і шматлікія чытачы, адзначаюць прафесійнае свята. Дзень бібліятэк з'явіўся ў нашай краіне па ўказе Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у 2001 годзе. І дата святкавання абраная не выпадкова — у гонар дня заснавання Нацыянальнай бібліятэкі, якая сёлета спраўляе 100-гадовы юбілей. Што зараз адбываецца ў галоўным кнігасховішчы краіны? Пройдземся разам з наведвальнікамі па актуальных праектах "дыямента ведаў".

МІР І БЯСПЕКА ДЛЯ ЎСІХ

Тэматычная кніжная выстава, прымеркаваная да Міжнароднага дня міру, знаёміць карыстальнікаў бібліятэкі са шматгранпай дзейнасцю Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і іншых міжнародных арганізацый у галіне падтрымання міру і міжнароднай бяспекі.

Экспазіцыя налічвае каля 100 дакументаў на рускай, англійскай і нямецкай мовах. Сярод экспанатаў — міжнародныя прававыя дакументы, энцыклапедыі і даведнікі, манаграфіі, матэрыялы даследаванняў па праблемах вайны і міру, палітыка-прававыя даследаванні па мерах умацавання даверу і бяспекі, матэрыялы навукова-практычных канферэнцый, круглых сталоў, навуковыя даклады, навучальныя дапаможнікі.

КНІЖНАЕ СТАГОДДЗЕ

У цэнтры экспазіцыі, якая была падрыхтавана да Дня беларускага пісьменства, — Год гістарычнай памяці.

Гэта інтэрактыўная прастора — магчымасць дакрануцца да ўзнаўленняў знакавых узораў айчыннай кніжнай культуры, стаць удзельнікам тэматычнай віктарыны "Загадкі кніжнай скарбніцы", павіншаваць бібліятэку і пакінуць свае пажаданні.

А паглыбіць веды пра гісторыю роднай краіны дапамогуць электронны інфармацыйны рэсурс "Гісторыя бібліятэчнай справы Беларусі" і тэматычная прэзентацыя "Гомельшчына ў рэсурсах Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі".

БІБЛІЯКОМПАС

У межах святкавання 100-гадовага юбілею адкрыўся адмысловы выставачны праект. У ім прадстаўлены шматлікія падарункі партнёраў, гасцей, сяброў і чытачоў бібліятэкі: кнігі з аўтографамі беларускіх пісьменнікаў, даследчыкаў, вучоных, мастакоў; нацыянальныя сувеніры і прадметы адзення з розных краін свету, факсімільныя ўзнаўленні кніжных помнікаў, альбомныя выданні ад прыватных асоб і замежных дэлегацый з краін Еўропы, Азіі, Афрыкі; жывапісныя палотны, калажныя работы, акварэльныя замалёўкі, фотапластыка.

Асобнае месца ў экспазіцыі — узнагароды і падзякі, атрыманыя бібліятэкай. Сярод іх: за паспяховую працу ў ажыццяўленні выдавецкіх праектаў па захаванні і папулярызацыі кніжнай спадчыны, за актыўную дзейнасць у сферы міжнароднага гуманітарнага супрацоўніцтва і іншыя.

УЧОРА, СЁННЯ, ЗАЎТРА

Гэты фотапраект таксама прымеркаваны да 100-гадовага юбілею бібліятэкі. Тут можна ўбачыць архіўныя і сучасныя мастацкія фотаздымкі, большасць з іх экспануецца ўпершыню. У праекце прынялі ўдзел вядомыя сучасныя беларускія фотамастакі, члены Саюза фатографаў Беларусі і народнага фотаклуба "Мінск".

Фотаздымкі вобразна ўзгадваюць мінулае бібліятэкі, нібыта гартаюць старонкі яе стогадовай гісторыі. Індывідуальны стыль, почырк фотамастакоў дазваляюць убачыць сучаснае і будучыню ўстановы праз прызму аўтарскага творчага ўяўлення.

ТУРЫЗМ У XXI СТАГОДДЗІ

Дадзеная кніжная выстава прысвечана Сусветнаму дню турызму.

Тут прадстаўлена больш за 100 дакументаў: кнігі, брашуры, перыядычныя выданні, мімеаграфаваныя матэрыялы. Вялікую частку складаюць дакументы міжнародных арганізацый на рускай, французскай і англійскай мовах. Матэрыялы экспазіцыі датычаць прававога забеспячэння міжнароднага турызму, ролі і значэння турызму ў эканамічным і сацыяльным развіцці краін і рэгіёнаў, развіцця індустрыі турызму і турыстычнага бізнесу ў Рэспубліцы Беларусь і інш.

УЗЛЁТ МУЗЫЧНАЙ ДУМКІ

Канцэрт-лекцыя — сумесны праект Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі і арт-прасторы "Свет класічнай музыкі".

Цыкл сустрэч "Прагулкі скрозь стагоддзі" раскрывае гісторыю развіцця класічнай музыкі. Кожную апошнюю суботу месяца наведвальнікаў бібліятэкі чакае знаёмства з шэдэўрамі акадэмічнай музыкі ў выкананні музыкантаў-аматараў. Выкананне будзе дапоўненае расповедам пра кампазітараў і гісторыю з'яўлення асобных твораў, а таксама маляўнічай прэзентацыяй з панарамай культурнага жыцця эпохі: яе архітэктуры, жывапісу, літаратуры, моды.

Ганна САКАЛОВА

Агульная чытальная зала

Зала нотных і аўдыявізуальных дакументаў

Будынак рабфака Белдзяржуніверсітэта, 1921 г.

1922 г.
15 верасня створаная год таму пры Беларускім дзяржаўным універсітэце бібліятэка пастановай Урада БССР была афіцыйна абвешчана Беларускай дзяржаўнай і ўніверсітэцкай бібліятэкай. Гэты дзень лічыцца датай заснавання Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

1924 г.
Пры бібліятэцы ў якасці самастойнага аддзела створана Беларуская кніжная палата, якая пачала ажыццяўляць дзяржаўную рэгістрацыю друку БССР на аснове абавязковага экзэмпляра ўсіх выданняў, што выходзілі ў БССР. Пачаў выходзіць «Летапіс друку Беларусі».

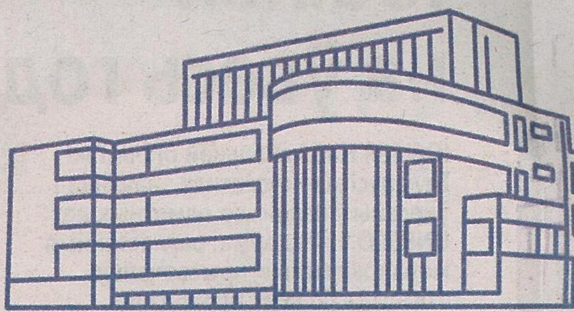

Бібліятэка пачынае атрымліваць абавязковы экзэмпляр друкаванай прадукцыі СССР, актыўна папаўняе кніжны фонд шляхам набыцця каштоўных прыватных калекцый і дзякуючы бібліятэкам духоўных навучальных устаноў Беларусі, кніжных фондаў Масквы і Ленінграда.

Звыш 100 тыс. дакументаў налічвалася на пачатак года ў фондзе бібліятэкі.

Іосіф Сіманоўскі

Першым дырэктарам бібліятэкі становіцца Іосіф Бенцыянавіч Сіманоўскі, чалавек шырокай эрудыцыі, які атрымаў выдатную еўрапейскую адукацыю. Ён будзе кіраваць бібліятэкай больш за 40 гадоў і шмат зробіць для яе развіцця.

Супрацоўнікі бібліятэкі каля Юбілейнага дома,1926 г.

1926 г.
Праводзіцца рэарганізацыя Беларускай дзяржаўнай і ўніверсітэцкай бібліятэкі. Беларуская дзяржаўная бібліятэка становіцца самастойнай установай і адкрывае свае філіялы: спачатку ў Віцебску, пазней у Магілёве, Гомелі, у 1934 г. — пры Доме ўрада ў Мінску.

1928 г.
Бібліятэка пачала падтрымліваць рэгулярны кнігаабмен з 87 установамі з 23 краін свету і па колькасці экзэмпляраў і каштоўнасці калекцый уваходзіць у лік 30 найлепшых бібліятэк свету.

1929 г.
Урад краіны прыняў рашэнне аб узвядзенні новага будынка бібліятэкі.

2 млн экзэмпляраў дасягнуў фонд бібліятэкі да пачатку вайны.

1941 г.
У час Вялікай Айчы…
акупацыйнымі вой…
у тым ліку найболь…
знішчаны даведачн…
будынак пацярпеў а…
разглядалася на Ню…

Будынак бібліятэкі ў 1941 годзе

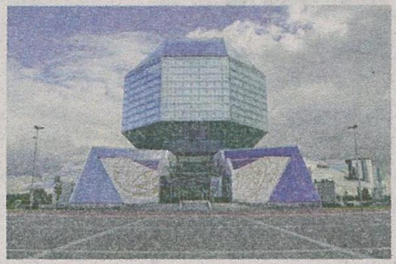

Новы будынак НББ

2006 — 2008 гг.
16 чэрвеня адбываецца ўрачыстае адкрыццё новага будынка Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Прастора бібліятэкі становіцца важнай пляцоўкай для буйных мерапрыемстваў дзяржаўнага ўзроўню. Тут праходзіць пасяджэнне кіраўнікоў Міждзяржаўнага Савета Еўразійскай эканамічнай садружнасці і сесія Савета калектыўнай бяспекі АДКБ. У рамках візіту ў Беларусь бібліятэку наведвае Патрыярх Маскоўскі і ўсяе Русі Алексій ІІ. Бібліятэкай арганізуецца і праводзіцца Дзень бібліятэк Беларусі на XIV Міжнароднай канферэнцыі «Бібліятэкі і інфармацыйныя рэсурсы ў сучасным свеце навукі, культуры, адукацыі і бізнесу» (Крым).

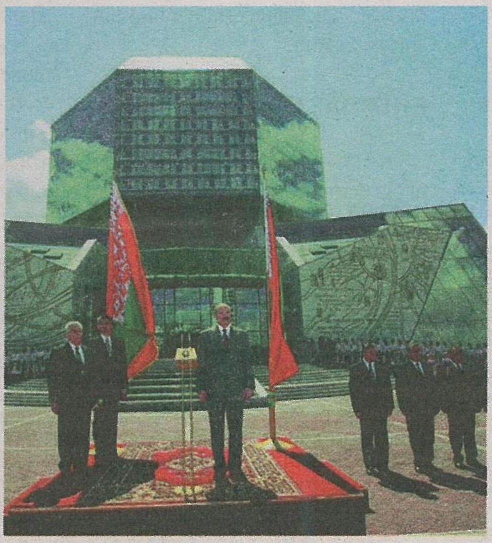

Святочнае адкрыццё новага будынка бібліятэкі

2004 — 2006 гг.
8,3 млн экзэмпляраў — аб'ём фонду.

Перамяшчэнне фонду ў новы будынак…

2010 — 2014 гг.
На базе бібліятэкі пачаў выдавацца навукова-папулярны, вытворча-практычны часопіс «Бібліятэчны свет» і штогадовы навуковы зборнік «Бібліятэчны веснік». Прэзентуюцца факсімільныя выданні Слуцкага Евангелля (2011), Тураўскага Евангелля XI ст. (2014), выданні: «Сымон-музыка» Я. Коласа (1925), «Шляхам жыцця» Я. Купалы (1913), «Гісторыя беларускай (крыўскай) кнігі» В. Ластоўскага (1926).

2013 г.
23 снежня бібліятэка атрымала пасведчанне Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях Рэспублікі Беларусь аб акрэдытацыі ў якасці навуковай арганізацыі.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ ПО НАУКЕ И ТЕХНОЛОГИЯМ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК БЕЛАРУСИ

СВИДЕТЕЛЬСТВО
об аккредитации научной организации

23 декабря 2013 г. № 215

Настоящее свидетельство выдано *Государственному учреждению «Национальная библиотека Беларуси» (220114, г. Минск, пр. Независимости, 116)* в том, что научная организация прошла аккредитацию в Государственном комитете по науке и технологиям Республики Беларусь и Национальной академии наук Беларуси.

Основание: заключение комиссии по аккредитации научных организаций о возможности аккредитации юридического лица в качестве научной организации от «18» декабря 2013 г. № 215.

Действительно до «22» декабря 2018 г.

Председатель Государственного комитета по науке и технологиям Республики Беларусь — А. Г. Шумилин

Председатель Президиума Национальной академии наук Беларуси — В. Г. Гусаков

Урачыстая цыры…

9,8 млн экзэмпляраў — аб'ём фонду.

2015 — 2017 гг.
Ствараюцца электронныя бібліятэкі «Францыск Скарына — беларускі і ўсходнеславянскі першадрукар» і«Radziviliana». Завершаны Міжнародны навуковы і выдавецкі праект «Кніжная спадчына Францыска Скарыны». Па выніках працы за 2011—2015 гг. становіцца пераможцам сярод арганізацый сферы паслуг Беларусі, якія ажыццяўляюць дзейнасць па арганізацыі вольнага часу. У 2017 годзе з 14 па 15 верасня ладзіцца Міжнародны кангрэс «500 гадоў беларускага кнігадрукавання», у якім прынялі ўдзел грамадскія і палітычныя дзеячы, дыпламаты, кіраўнікі і аўтарытэтныя спецыялісты навуковых, навучальных і культурных устаноў з Азербайджана, Арменіі, Беларусі, Балгарыі, Вялікабрытаніі, Германіі, Кітая, Польшчы, Расіі, Украіны, Чарнагорыі і іншых краін.

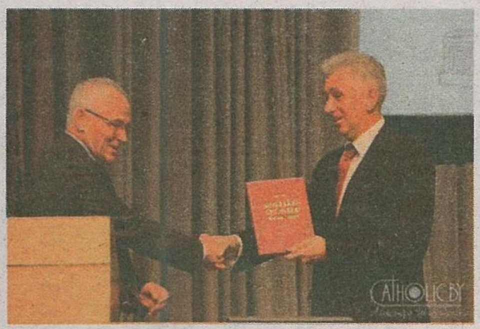

Падчас кангрэса "500 гадоў беларускага кнігадрукавання"

2018 — 2019 гг.
Бібліятэка ўзнагароджваецца дыпломам Нацыянальнай камісіі Рэспублікі Беларусь па справах UNESCO за значны ўклад у захаванне беларускай культурнай спадчыны і актыўную дзейнасць у сферы міжнароднага гуманітарнага супрацоўніцтва. Ладзіць прэзентацыю, прысвечаную 400-годдзю беларускага «Буквара», пераходзіць на воблачныя тэхналогіі, уводзіць у вопытную эксплуатацыю Дзяржаўны рэестр кніжных помнікаў Рэспублікі Беларусь.

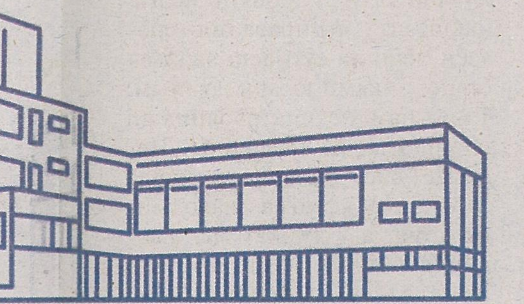

1932 г.
Бібліятэка атрымала новы, першы ў краіне спецыялізаваны бібліятэчны будынак (праект архітэктара Г. Лаўрова), унесены ў 2003 г. у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь. У жніўні бібліятэка рэарганізуецца ў Дзяржаўную бібліятэку і бібліяграфічны інстытут БССР імя У. І. Леніна.

...1 г.
...лікай Айчыннай вайны бібліятэка разрабаваная нямецкімі ...йнымі войскамі: вывезена больш за 1,5 млн дакументаў, ...іку найболыш каштоўныя рукапісы і старадрукі; цалкам ...ны даведачна-бібліяграфічны апарат і абсталяванне; ...к пацярпеў ад выбухаў. Разрабаванне бібліятэкі ...далася на Нюрнбергскім працэсе як ваеннае злачынства.

1943 г.
Група супрацоўнікаў бібліятэкі, якая знаходзілася ў эвакуацыі ў Маскве, пачала работу па аднаўленні фондаў. Праз год бібліятэка зноў адчыніла свае дзверы для карыстальнікаў, а да 1947 года фонд колькасна дасягнуў даваенных паказчыкаў.

Агульная чытальная зала, 1950 г.

1956 — 1980 гг.
Бібліятэка ўваходзіць у склад дэпазітарных бібліятэк ААН, стварае навукова-даследчы аддзел і аддзел навуковай інфармацыі па праблемах культуры і мастацтва, прымае ў падпарадкаванне аддзел «Кніжная палата БССР» Дзяржаўнага камітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю, выдае штомесячны бібліяграфічны бюлетэнь «Новыя кнігі БССР», уводзіць у эксплуатацыю новыя будынкі для захоўвання фонду.

1989 г.
У Беларусі праводзіцца міжнародны архітэктурны конкурс на лепшы праект новага будынка бібліятэкі. Перамагае праект архітэктараў М. К. Вінаградава і В.У. Крамарэнкі.

...одзе

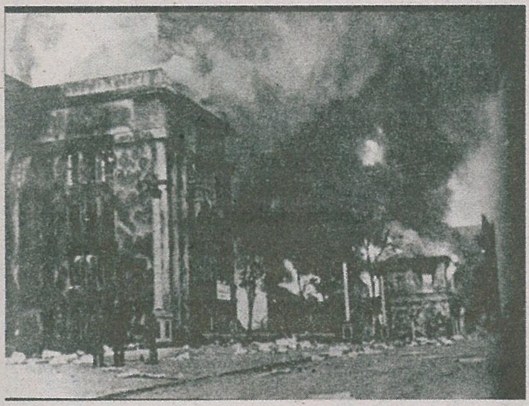
Пажар у раёне бібліятэкі на пачатку вайны

Супрацоўнікі бібліятэкі, 1962 г.

Віктар Крамарэнка

Міхаіл Вінаградаў

1990 — 1998 гг.
Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь бібліятэка перайменавана ў Нацыянальную бібліятэку Беларусі, прымаецца пастанова аб праектаванні новага будынка ў г. Мінску. Акрамя гэтага, перыяд адзначыўся ўступам у Бібліятэчную Асамблею Еўразіі і ў Міжнародную федэрацыю бібліятэчных асацыяцый і ўстаноў (IFLA), падключэннем да сеткі інтэрнэт і стварэннем аўтаматызаванай інфармацыйнай бібліятэчнай сістэмы Рэспублікі Беларусь.

...а будынак, 2006 г.

2004 — 2006 гг.
Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь № 555 зацвярджаецца «Канцэпцыя стварэння рэспубліканскага інфармацыйнага і сацыякультурнага цэнтра на базе будынка, які будуецца, дзяржаўнай установы «Нацыянальная бібліятэка Беларусі». На яе аснове вызначаюцца ключавыя напрамкі дзейнасці бібліятэкі.
Ля будынка бібліятэкі ўсталёўваецца помнік беларускаму першадрукару Францыску Скарыну. Новая бібліятэка дабудоўваецца і рыхтуецца да здачы ў эксплуатацыю. Кніжныя фонды ў хуткім часе перамяшчаюцца ў новы будынак.

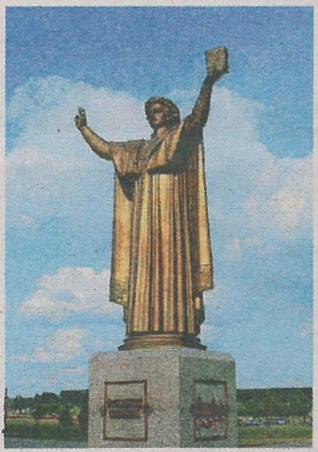
Помнік Ф. Скарыну ўсталяваны ў 2005 г.

7,9 млн экзэмпляраў — аб'ём фонду.

2002 — 2003 гг.
У новай рэдакцыі Закона Рэспублікі Беларусь «Аб бібліятэчнай справе ў Рэспубліцы Беларусь» ад 11 лістапада 2002 г. № 143-З бібліятэка абвешчана «галоўнай універсальнай навуковай бібліятэкай, носьбітам агульначалавечых духоўных каштоўнасцей, скарбніцай культурных дасягненняў народа, яго нацыянальнай памяці». Адбылася ўрачыстая закладка фундамента новай бібліятэкі і зацверджаны архітэктурны праект яе будынка.

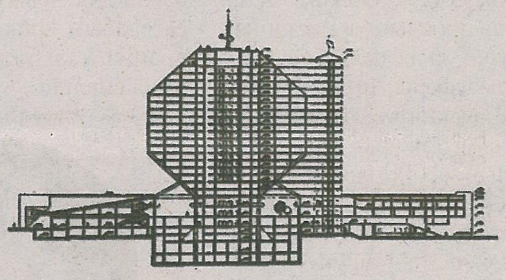
Конкурсны праект бібліятэкі, 1989 г.

...тая цырымонія пачатку будаўніцтва бібліятэкі, 2002 г.

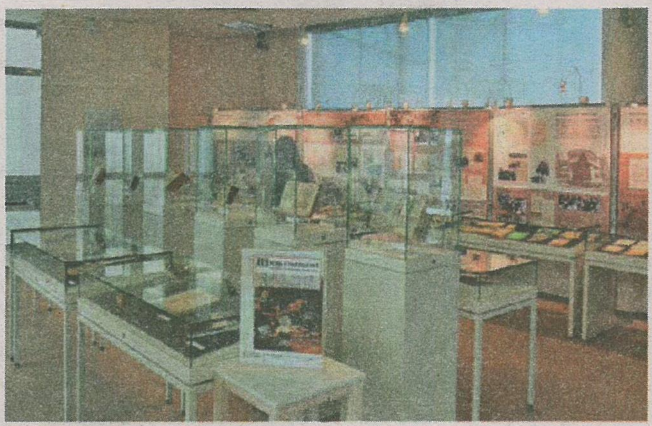
Музей кнігі

Нацыянальная бібліятэка Рэспублікі Беларусь неаднаразова атрымлівала прэмію Міжнароднага спецыялізаванага форуму па тэлекамунікацыях, інфармацыйных і банкаўскіх тэхналогіях TIBO:
«TIBO-2009». Інтэрнэт-партал бібліятэкі заняў I месца ў конкурсе «Інтэрнэт-прэмія» ў намінацыі «Гандаль, каталогі, сеткавыя сэрвісы»;
«TIBO-2011». I месца ў конкурсе «Інтэрнэт-прэмія» ў намінацыі «Культура і мастацтва»;
«TIBO-2018». I месца ў конкурсе «Інтэрнэт-прэмія» ў намінацыі «Адукацыя і навука».
Акрамя гэтага, двойчы ўдастойвалася дыпломаў:
«TIBO-2012». За ўкараненне інавацый у дзейнасць бібліятэк Беларусі;
«TIBO-2013». Сайт бібліятэкі «Служба электроннай дастаўкі дакументаў» атрымаў спецыяльны дыплом у намінацыі «Каталогі і электронны сэрвіс».

2018 г.
Бібліятэка за падрыхтоўку факсімільнага выдання спадчыны Ф. Скарыны атрымала прэмію Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне».

2020 — 2021 гг.
Бібліятэка становіцца пераможцай сярод арганізацый культуры рэспублікі за дасягненне ў 2019 г. высокіх вынікаў у сферы сацыяльна-эканамічнага развіцця. Па выніках Нацыянальнага конкурсу «Мастацтва кнігі 2021» бібліятэка атрымала дыпломы I ступені за манаграфію «Асэнсаванне шэдэўра. Берасцейская Біблія» (намінацыя «Навука і веды») і кнігу «Беларусь вачыма бібліёграфа» (намінацыя «Сцяжынкамі роднага краю»). 100-годдзе бібліятэкі ўнесена ў Спіс памятных дат UNESCO.

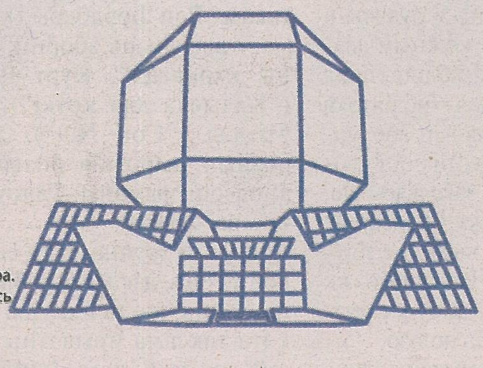

Больш за **9,8 млн** універсальных па змесце асобнікаў сёння налічвае бібліятэка.

Фонды бібліятэкі ўключаюць друкаваныя выданні, рукапісы, мікракопіі дакументаў, электронныя і іншыя матэрыялы, створаныя як у Беларусі, так і ў замежных краінах на больш чым 80 мовах. Асаблівую каштоўнасць уяўляе больш чым паўмільённая калекцыя нацыянальных дакументаў (беларусістыкі): выданняў, якія выйшлі на тэрыторыі Беларусі і за яе межамі на беларускай мове. Тут захоўваюцца першыя выданні класікаў беларускай літаратуры: В. Дуніна-Марцінкевіча, Ф. Багушэвіча, Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча і інш.